

Skreślenie z listy doktorantów

Materiał został sporządzony według stanu prawnego na dzień 21 września 2025 r.

WPROWADZENIE

Skreślenie z listy doktorantów jest jednym z najbardziej dolegliwych rozstrzygnięć podejmowanych przez podmiot prowadzący szkołę doktorską. Ma ono charakter **decyzji administracyjnej**, która bezpośrednio ingeruje w sytuację prawną i życiową doktoranta, kończąc jego kształcenie w szkole doktorskiej. Decyzja, co do zasady, przekreśla możliwość dalszej realizacji rozpoczętego kształcenia w szkole doktorskiej, więc oddziałuje nie tylko na bieżący status doktoranta, ale także na perspektywę jego rozwoju naukowego i zawodowego. Polski ustawodawca, regulując instytucję skreślenia, przewidział przesłanki obligatoryjne i fakultatywne skreślenia z listy doktorantów, które zostały określone w art. 203 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.; dalej: p.s.w.n). Skreślenie z listy doktorantów następuje w drodze decyzji administracyjnej. Od tej decyzji przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Wykaz aktów prawnych:

1. ustawa z dnia 18 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.);
2. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 poz. 572 z późn. zm.), dalej: k.p.a.
3. ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2002 poz. 935 z późn. zm.; dalej: p.p.s.a.)

OBLIGATORYJNE PRZESŁANKI SKREŚLENIA Z LISTY DOKTORANTÓW

Obligatoryjne przesłanki zostały uregulowane w art. 203 ust. 1 p.s.w.n. Spełnienie którejkolwiek z poniższych przesłanek powoduje obowiązkowe skreślenie z listy doktorantów przez organ uprawniony do wydania decyzji w tej sprawie.

Skreślenie obligatoryjne=> decyzja związana

W przypadku decyzji związanej przepisy prawa ściśle określają treść decyzji oraz warunki obligujące organ do jego wydania. Orzecznictwo sądów administracyjnych utrzymuje w swojej linii interpretacyjnej, że decyzja określana jest jako związana, gdy nie pozostawia organowi administracyjnemu „**luzu decyzyjnego**”, jak określa się to w opisie wyboru konsekwencji prawnych normy prawa materialnego w decyzyjnym modelu stosowania prawa¹.

¹ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 19.6.2013 r., II GSK 319/12, Legalis nr 793996.

Tymi obligatoryjnymi przesłankami są:

1) Negatywny wynik oceny śródkresowej;

⇒ Ocenę śródkresową przeprowadza komisja, a jej wynik może być pozytywny albo negatywny; w przypadku wydania oceny negatywnej, organ uczelni ma obowiązek skreślić doktoranta z listy doktorantów. Przy czym w orzecznictwie podkreśla się, że ocena musi mieć charakter ostateczny, niepodlegający wzruszalności². Oznacza sytuację prawną, w której doktorant nie ma możliwości prawnej możliwości do podważenia wyniku oceny śródkresowej w ramach procedury przewidzianej przez obowiązujący regulamin szkoły doktorskiej.

2) Niezłożenie rozprawy doktorskiej w terminie określonym w indywidualnym planie badawczym;

⇒ Zgodnie z art. 204 ust. 2 p.s.w.n indywidualny plan badawczy określa termin złożenia rozprawy doktorskiej. Termin ten, zgodnie z ustawą, może być przedłużony, nie dłużej jednak niż o 2 lata, na zasadach określonych w regulaminie szkoły doktorskiej. Zarazem brak złożenia rozprawy we wskazanym terminie oraz ewentualny brak jego przedłużenia skutkuje wydaniem decyzji o skreśleniu z listy doktorantów. Wówczas nie podlegają ocenie obiektywne przesłanki niemożności złożenia rozprawy doktorskiej w terminie (np. gdy doktorant nieskutecznie wnioskował o przedłużenie terminu złożenia rozprawy).

3) Rezygnacja z kształcenia;

⇒ P.s.w.n. nie przewiduje terminu, w którym możliwe jest złożenie rezygnacji z kształcenia w szkole doktorskiej. W związku z tym jest to dopuszczalne przez cały okres kształcenia w szkole doktorskiej. Rezygnacja z kształcenia ma charakter sprawy administracyjnej³. Stosuje się do niej przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. Oznacza to, że rezygnacja musi spełniać warunki formy podania przewidziane w k.p.a.

4) Niepodjęcie kształcenia;

⇒ Zgodnie z art. 200 ust. 3 p.s.w.n., moment podjęcia kształcenia w szkole doktorskiej rozpoczyna się wraz z momentem złożenia ślubowania w terminie i w miejscu wyznaczonym przez podmiot prowadzący szkołę doktorską⁴. Brak złożenia ślubowania przez doktoranta powoduje, że kształcenie w szkole doktorskiej nie zostało podjęte.

5) Naruszenie zakazu podejmowania kształcenia w dwóch szkołach doktorskich jednocześnie;

⇒ Doktorant nie może podejmować równolegle kształcenia w dwóch lub więcej szkołach doktorskich, stanowi o tym art. 200 ust. 7 p.s.w.n. Norma ta konstytuuje zakaz podejmowania przez doktoranta kształcenia w dwóch szkołach doktorskich jednocześnie. Ponadto, ponowne rozpoczęcie kształcenia w innej szkole doktorskiej jest możliwe tylko w przypadku utraty dotychczasowego statusu doktoranta. Co istotne, sam udział w procesie rekrutacji do innej szkoły doktorskiej nie powoduje skreślenia z listy doktorantów, ponieważ status doktoranta otrzymuje się w momencie wpisu na listę doktorantów i złożenie ślubowania.

² Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z 22.9.2022 r., III SA/GI 224/22, Legalis nr 2755811.

³ Por. B. Pietrzyk-Tobiasz [w:] W. Kiełbasiński, B. Pietrzyk-Tobiasz, M. W. Kuliński (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce dla studenta i doktoranta – komentarz praktyczny*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2024, s. 567–582.

⁴ *Ibidem*, s. 567–582.

6) Ukazanie karą dyscyplinarną wydalenia ze szkoły doktorskiej.

- ⇒ Kary dyscyplinarne zostały uregulowane w art. 308 p.s.w.n. Wśród nich w pkt. 5 art. 308 p.s.w.n. *explicite* określa się karę dyscyplinarną w postaci wydalenia ze szkoły doktorskiej. Skreślenie z listy doktorantów następuje z momentem uprawomocnienia się orzeczenia komisji dyscyplinarnej.

FAKULTATYWNE PRZESŁANKI SKREŚLENIA Z LISTY DOKTORANTÓW

Fakultatywne przesłanki zostały uregulowane w art. 203 ust. 2 p.s.w.n. Spełnienie jednej z przesłanek wymienionych w tej normie, oznacza, że staje się prawnie dopuszczalne skreślenie doktoranta z listy doktorantów. Oznacza to zatem, że w razie spełnienia przesłanki fakultatywnej podmiot prowadzący szkołę doktorską może, ale nie musi wydać decyzji o skreśleniu z listy doktorantów. Decyzja zapada w ramach tzw. **swobodnego uznania organu**. Oznacza to, że organ w podejmowaniu tego rodzaju decyzji, jest związany koniecznością rzetelnej i szczególnie wnikliwej analizy wszelkich okoliczności sprawy⁵. Warto również przywołać stanowisko wyrażone przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi. Zadaniem rektora wydającego decyzję uznaniową w przedmiocie skreślenia doktoranta jest rozważenie, czy w interesie społecznym leży umożliwienie kontynuowania mu kształcenia⁶.

Skreślenie fakultatywne=> decyzja uznaniowa

Decyzja w przedmiotowym zakresie podejmowana jest w ramach tzw. uznania administracyjnego. Korzystanie przez organ z kompetencji uznaniowych **wymaga przeprowadzenia rzetelnej, wszechstronnej i pogłębionej analizy stanu faktycznego oraz zebranego materiału dowodowego, co znajduje swój wyraz w treści i konstrukcji decyzji administracyjnej**. W przypadku decyzji uznaniowych na organie spoczywa zatem szczególny obowiązek w zakresie uzasadnienia rozstrzygnięcia, w szczególności konieczności odniesienia się do wszystkich okoliczności relewantnych dla sprawy. Fakultatywne skreślenia z listy doktorantów powinno być poprzedzone szczegółową oceną stanu faktycznego i uwzględniać zasadę proporcjonalności, tj. zachowanie odpowiedniej relacji między celem przyznanej organowi kompetencji a stopniem dolegliwości rozstrzygnięcia dla jego adresata⁷.

Tymi fakultatywnymi przesłankami są:

1) niezadowolający postęp w przygotowaniu rozprawy doktorskiej;

- ⇒ Literatura przedmiotu określa, że podstawą do zastosowania tej przesłanki jest ocena wywiązania się doktoranta z indywidualnego planu badawczego, który zawiera harmonogram przygotowania rozprawy doktorskiej⁸. Organ prowadzący postępowanie wyjaśniające w pierwszej kolejności powinien dokonać rzetelnej, obiektywnej oceny wywiązania się doktoranta z postanowień zawartych w indywidualnym planie badawczym. Dodatkowo, norma

⁵ *Ibidem*, 567–582.

⁶ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 27 września 2023 r., III SA/Łd 363/23, LEX nr 3621290.

⁷ Por. H. Izdebski [w:] J.M. Zieliński, H. Izdebski, *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, 2023, art. 203, nb. 2.

⁸ B. Pietrzyk-Tobiasz, *op. cit.*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2024, s. 567–582.

z art. 203 ust. 2 pkt 1 p.s.w.n. posługuje się zwrotem „niezadawalający postęp”, który ze względu na swój wysoki stopień niedookreślenia umożliwia szerokie pole interpretacyjne. Interpretacja tego pojęcia powinna brać pod uwagę stopień zaangażowania doktoranta w kształcenie, wolę doktoranta realizacji kształcenia z uwzględnieniem jego dziedziny naukowej oraz złożoności prowadzenia badań, a nie jedynie formalistyczną ocenę zadań badawczych bezpośrednio związanych z przygotowaniem rozprawy doktorskiej, które zostały wskazane w indywidualnym planie badawczym. Ponadto, organ wydający decyzję w przedmiocie skreślenia doktoranta musi również zwrócić uwagę na to, czy umożliwienie doktorantowi kontynuacji kształcenia w szkole doktorskiej nie leży w interesie społecznym obywateli. Istotna jest całościowa weryfikacja postawy doktoranta, która może dać faktyczne i uzasadnione przypuszczenie o niezłożeniu rozprawy doktorskiej w wyznaczonym terminie. W zastosowaniu tego przepisu jako podstawy do skreślenia kluczowy jest całokształt działalności doktoranta, opinia promotora lub promotorów oraz same wyjaśnienia doktoranta, gdyż zdarzyć się może sytuacja niezależna od niego jak np. stan zdrowia uniemożliwiający poprawny przebieg kształcenia. Organ związany z całościową weryfikacją ww. przesłanek podejmuje decyzję zgodnie z zasadą proporcjonalności⁹.

2) niewywiązywanie się z obowiązków, o których mowa w art. 207 p.s.w.n.

- ⇒ Skreślenie z listy doktorantów może nastąpić w razie niewywiązywania się z obowiązków doktoranta, do których należy postępowanie zgodnie z regulaminem szkoły doktorskiej oraz realizacja programu kształcenia i indywidualnego planu badawczego. Istotnym z punktu widzenia oceny sumiennego przebiegu kształcenia doktoranta staje się również regulamin szkoły doktorskiej, który może zastrzec w swoich postanowieniach obowiązki doktoranta (np. złożenie sprawozdania semestralnego, rocznego itd.). Należy tutaj podkreślić, że zgodnie z doktryną przesłanki skreślenia fakultatywnego mają charakter zamknięty, uniemożliwiając tym samym zastosowanie dowolności interpretacyjnej. Oznacza to, że postanowienia regulaminów szkoły doktorskiej rozszerzające przesłanki skreślenia są niezgodne z ustawą p.s.w.n.¹⁰.

⁹ Zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 24.11.2020 r., II SA/Wa 1174/20, LEX nr 3152156.

¹⁰ Zob. M. Dokowicz, w: J. Woźnicki (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, 2019, art. 203, nb. 7; Opinia prawna Rzecznika Praw Doktoranta KR D w przedmiocie przyczyn skreślenia z listy doktorantów z 18.3.2022 r.

PRZEBIEG POSTĘPOWANIA W SPRAWIE SKREŚLENIA DOKTORANTA

Postępowanie w sprawie skreślenia określa regulamin szkoły doktorskiej.

Postępowanie w sprawie skreślenia doktoranta odbywa się tylko **z urzędu**.

- ⇒ Podmiot prowadzący szkołę doktorską (najczęściej dyrektor lub kierownik szkoły doktorskiej z upoważnienia rektora uczelni) wydaje **decyzję administracyjną** o skreśleniu z listy doktorantów (art. 203 ust. 3 p.s.w.n.).
- ⇒ Od decyzji takiej przysługuje **wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy**.
- ⇒ Na podstawie dyspozycji z art. 52 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2002 poz. 935 z późn. zm.; dalej: p.p.s.a.), doktorantowi skreślonymu z listy doktorantów przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego bez konieczności skorzystania z prawa do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Zazwyczaj postępowanie w sprawie skreślenia wygląda następująco:

1. Wszczęcie postępowania przez organ prowadzący szkołę doktorską;
2. Czynności wyjaśniające/postępowanie dowodowe; Ma na celu ustalenie, czy rzeczywiście wystąpiła jedna z przesłanek skreślenia.
3. Zawiadomienie o zakończeniu postępowania wyjaśniającego;
4. Wydanie decyzji.

Na każdym etapie do postępowania może włączyć się organizacja społeczna np. Samorząd doktorantów, KR D

Doktorant/ka może składać wnioski dowodowe podczas czynności wyjaśniających

DECYZJA

Wraz z wydaniem decyzji nie traci się statusu doktoranta, gdyż
DECYZJA NIE JEST OSTATECZNA

NIE PODLEGA WYKONANIU

DECYZJA OSTATECZNA

decyzja, od której nie służy wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 16 § 1 k.p.a.)

ALE: Organ odwoławczy może jednak w uzasadnionych przypadkach wstrzymać natychmiastowe wykonanie decyzji, w wyniku czego doktorant może zachować statusu doktoranta i związane z nim uprawnienia (w tym np. prawa do stypendium doktoranckiego) do czasu wydania decyzji przez organ odwoławczy.

! Wyjątkiem jest jednak sytuacja, w której wydanej decyzji o skreśleniu z listy doktorantów nadano rygor natychmiastowej wykonalności¹¹.

¹¹ B. Pietrzyk-Tobiasz, *op. cit.*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2024, s. 567–582.

USTAWOWE ELEMENTY DECYZJI ADMINISTRACYJNEJ:

- 1) oznaczenie organu administracji publicznej;
- 2) data wydania;
- 3) oznaczenie strony lub stron;
- 4) powołanie podstawy prawnej;
- 5) rozstrzygnięcie;
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 7) pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania;
- 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji;
- 9) w przypadku decyzji, w stosunku do której może być wniesione powództwo do sądu powszechnego, sprzeciw od decyzji lub skarga do sądu administracyjnego – odpowiednie pouczenie

Pieczęć organu wydającego decyzję

Pan/Pani .....
Adres: .....
Numer albumu: .....

DECYZJA nr .....
z dnia .....

Na podstawie art. 203 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 ze zm.), § 113 Statutu XYZ oraz § 26 ust. 1 i 2 Regulaminu Szkoły Doktorskiej, Dyrektor Szkoły Doktorskiej XYZ

postanawia co następuje:

Pan/Pani .....
Doktorant Szkoły Doktorskiej .....
Jednostka .....
rok ..... numer albumu .....
zostaje skreślony/a z listy uczestników Szkoły Doktorskiej z dniem .....

z powodu .....
Uzasadnienie]
Pan/Pani (opisać stan faktyczny) .....
co powoduje, że niniejsza decyzja o skreśleniu jest zasadna.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji przysługuje prawo złożenia do Rektora wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od doręczenia decyzji. W trakcie biegu terminu można zrzec się tego prawa w drodze oświadczenia składanego organowi, który wydał niniejszą decyzję. Z dniem doręczenia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy decyzja staje się ostateczna i prawomocna, nadto nie przysługuje od niej skarga do sądu administracyjnego. Zamiast wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, w razie stwierdzenia niesłuszności niniejszej decyzji z prawem, można wnieść na nią skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach w terminie 30 dni od otrzymania decyzji, za pośrednictwem Rektora. Jej wniesienie wiąże się z koniecznością uiszczenia przez stronę wpisu na rachunek Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu w kwocie 200 zł, przy czym strona może ubiegać się o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

Decyzję wysłano/odebrano: .....
(data i czytelny podpis pracownika Biura Szkoły Doktorskiej lub ~~deklaracja~~ jeżeli decyzję odebrano osobście)

ŚCIEŻKA ODWOŁAWCZA OD DECYZJI W SPRAWIE SKREŚLENIA DOKTORANTA

I. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy

Do kogo skierować pismo?

Wniosek ten rozpatrywany jest przez ten sam organ, który wydał decyzję o skreśleniu z listy doktorantów.

W jakim terminie?

W terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Co wniosek zawiera?

- imię i nazwisko oraz adres;
- oznaczenie sygnatury decyzji w sprawie skreślenia doktoranta;
- uzasadnienie;

Jest to istotny element wniosku, w którym wnioskodawca powinien wykazać niesłuszność decyzji organu.

Wystarczy, że wnioskodawca we wniosku napisze, że nie zgadza się z wydaną decyzją i jakie są jego żądania.

- dowody, które według uznania są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Decyzja wydana przez organ – w wyniku rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie – staje się ostateczna z chwilą jej wydania.

II. Skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego

Do kogo skierować pismo?

Wniosek ten rozpatrywany jest przez ten sam organ, który wydał decyzję o skreśleniu z listy doktorantów.

W jakim terminie?

W terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji o skreśleniu.

Co skarga zawiera?

sP

Co w przypadku błędów?

Jeśli skarga zawiera błędy, które uniemożliwiają sądowi jej rozpatrzenie, strona otrzyma wezwanie do ich usunięcia.

Termin: 7 dni na poprawienie skargi.

Co można jeszcze zrobić? => Wniosek o wstrzymanie wykonania decyzji.

Wniesienie skargi do sądu nie wstrzymuje wykonania decyzji. Można złożyć wniosek o wstrzymanie jej wykonania do:

- organu, który wydał decyzję;
- wojewódzkiego sądu administracyjnego (po złożeniu skargi).

Materiał sporządziła mgr Justyna Telenga.